

החטא בנוי על פירודים והתשובה על אחדות והרמוניה Sin is Divisive Chaos While Tshuva is a Life of Uniting Harmony

1. הראי"ה קוק, אורות התשובה, יב, ה

"השפעת התשובה על מהלכי הרוח החיים והמעשה בכלל"

בשעה שהאדם חוטא הוא בעלמא דפירודא, ואז כל פרט ופרט עומד בפני עצמו, והרע הוא רע בפני עצמו, ויש לו ערך רע ומזיק. וכשהוא שב מאהבה מיד מתנוצץ עליו אור ההויה של עלמא דיחודא, שהכל מתארגן בו לחטיבה אחת, ובקשור הכללי אין שום רע כלל, כי הרע מצטרף אל הטוב לתבלו ולהרים עוד יותר את יקרת ערכו. וכזה נעשים הזדונות לזכויות ממש.

2. ישעיהו נט, ב- כי אם עונתיכם היו מבדלים בינכם לבין א-להיכם וחטאותיכם הסתירו פנים מכם משמוע.

3. רמב"ם, מורה נבוכים, ג, יב

רבות עלה בדמיון ההמון כי הרעות בעולם יותר מן הטובות, עד שבהרבה מהטפות כל העמים ובשיריהם כוללים ענין זה, ואומרים כי פלא הוא שימצא בעולם טוב, אבל רעותיו רבים ותדירים... וסיבת כל הטעות הזו, מפני שהסכל הזה ודומיו מן ההמון אינם בוחנים את המציאות כי אם באישי האדם לא יותר, ומדמה כל סכל כי כל המציאות למען אישיותו, וכאלו אין שם מציאות כי אם הוא בלבד, ואם אירע לו דבר היפך מה שרצה, החליט ופסק כי כל המציאות רע.

4. הראי"ה קוק, אורות הקודש ב, עמ' תפח - "שאיפות היאוש וההצלה" - יט

ארבע שאיפות עומדות ברוח האדם, נשפעות מרוח העולם במחלקותיו. האחת, שאיפת הרע הגמורה, חפץ השלטתו בכל ערכי החיים והעולם. מזה יצאה התקופה האלילית, והיא פועלת בעומק זוהמתה גם עד כה בכל ענפיה, שהם הם סורי הגפן נכריה, בכל רשעה, מחלה, סכלות, וחורבן, בין הגלויים בניוולם, בין המכוסים במעטה היופי החיצוני, כבוד מדומה ומשטר ממשלת תבל.

5. הראי"ה קוק, אורות הקודש ב, עמ' תנו

"התגלות הטוב בהשקפת האחדות" - ד

שתי השקפות עולם הן, ההשקפה המאחדת, וההשקפה המפרדת.

ההשקפה המאחדת רואה את כל החזון של נמצאים מפורדים זה מזה רק בתור טעות החוש, ומיעוט ההארה, אבל אמתת המציאות היא רק אחדות גדולה, והנמצאים הרבים והשונים הם רק גילויים מיוחדים, אברים שונים, צבעים וגוונים שונים של אותה החטיבה האחדותית. ובהשקפת האחדות מביטים על הכל, ואז ממילא מתמצא חשבון הטוב, כי הכל ביחד בודאי הוא טוב בתכלית הטוב, והוא עוד הרבה יותר טוב על ידי התגלות החלקים הרעים שלו, מאילו היה חסר אותם האברים או אותם דרכי הגילוי. וכל מה שאותה ההכרה האחדותית מתעמקת ומתעצמת, ככה מתגלה היא אמתתה בכל החידור התהומי שלה, ובממשלתה על החיים הולכות כל ההרגשות על פי צביונה, ונמצא שהכל מורגש ברגש של טוב, וטוב על טוב מתגבר, וחדוה על חדוה מתעלה, וחיים על חיים מתאדרים. וכל מה שההשקפה האחדותית מכה היא יותר את שרשיה בעומק, היא מביאה גם כן את הטוב המעשי בעולם, את החיים ואת השלום.

ולעומתה של השקפה עליונה זו נמצאת ההשקפה המפרדת, הרואה את המציאות המופרדה בתור חזון אמת, והזרות של כל מצוי אל משנהו היא תופסת לאמתת ההכרה. החושים וכל ההשגות השטחיות עוזרים על ידיה, והחיים הולכים על פיה ומתגשמים, וכל מה שתוצאותיה מתגברות הולכת היא האפלה והרשעה ומתגברת.

אין קץ לעומק המלחמה שבין אלו ההשקפות, החיצונה והפנימית...

6. הראי"ה קוק, אורות הקודש ב, עמ' תסח-ט

כל רע בעולם אינו כי אם טוב מועט לגבי השקיקה אל הטוב המרובה... ורואים כי כל אשר עשה א-להים הוא טוב, וטוב מאד. הרע המוסרי בעולם גם הוא... הטוב המתהווה, הטוב העולה... [ע"פ בראשית רבה ט, ט: 'והנה טוב מאוד' - זה יצר רע. וכי יצר הרע טוב מאוד?! אתמהה. אלא שאלולי יצר הרע לא בנה אדם בית ולא נשא אישה ולא הוליד ולא נשא ונתן...].

7. הראי"ה קוק, אורות הקודש ג, מוסר הקודש, עמ' קמז - היסוד הכללי - קא

האדם צריך להחלץ תמיד ממסגרותיו הפרטיות, הממלאות את כל מהותו, עד שכל רעיונותיו טובים תמיד רק על דבר גורלו הפרטי, שזהו מוריד את האדם לעומק הקטנות, ואין קץ ליסורים גשמיים ורוחניים, המסובבים מזה. אבל צריך שתהיה מחשבתו ורצונו, ויסוד רעיונותיו נתונים להכללות, לכללות הכל, לכללות העולם, לאדם, לכללות ישראל, לכל היקום. ומזה תתבסס אצלו גם הפרטיות שלו בצורה הראויה.

8. הראי"ה קוק, אורות, עמ' קמז, אורות ישראל ג, ה-ו

הצמאון להבלע כולו ברוח ישראל צריך הוא להתגבר. לחשוב ישראליות, להרגיש ישראליות, לחיות חיים ישראלים, לראות בשמחת ישראל... הצמאון לרוח האומה צמאון הוא לדי... אדם מישראל שהוא רוצה לזכות לאור חיים באמת, צריך הוא שיסכים להיות שותל עצמו בכנסת ישראל בכל לבו בכל חושיו וכחותיו הגשמיים והרוחניים...

9. הרמח"ל, דעת תבונות, עמ' קד- ואמנם הרע מצד עצמו לבדו אינו אלא קלקולים והפסדים והשחתה, אך עם שאר הכונניות [פ"י שם, עמ' קו: כונניות- הם גלגולי דברים המסבבים את הכל לטובה], אדרבא, ממנו [=מן הרע] נמשך תועלת לאדם עצמו, כי בו תלוי כל זכות ומציאות העבודה.

10. הראי"ה קוק, אורות הקודש, חלק ב, עמ' תלט, הבדלה והכללה - כח

וזאת היא נחלת ד' בכל דרך הקודש, הפרדה על מנת התחברות, להיפך מההכללה הגסה, המדברת גדולות ואומרת לאגד הכל בחבילה אחת, ומאבדת את כל הוד רוחני ואצילי. וסוף כל סוף על ידי החשכת החיים נעכר אור הדעת הצלול, והאהבה הגסה המיוחדת של כל בריה מתגברת ונעשית מזוהמה, עד שהכל מתפרד, והארץ כולה תנוע כשיכור מכובד פשעה. סטרא אחרא שרי בחיבורא וסיים בפירודא, וסטרא דקדושה שרי בפירודא וסיים, בחיבורא, ושם גופיה איקרי שלום.

11. הראי"ה קוק, אורות התשובה יב, ו- "השפעת התשובה על מהלכי הרוח החיים והמעשה בכלל"

אין לשער את הנחיצות של התשובה המעשית, בתקון המעשים ע"פ התורה והיושר הגמור, לענין כל המעלות העליונות של עלית הנשמה של הכלל והפרט. התמצית המעשית חובקת היא בנקודתה האחת היותר קטנה המוני המונים של אידיאלים והגיונות רחבים, המכשירים אותה בעולם ובחיים. וכשהיא נפגמת נטל החסן של כל האידיאלים הרחבים במלא עולם, שהם מיוחשים לה אותו היחש של המרחב האתירי בעל מיליונים קוביקים, המתלחצים באטום גשמי אחד לחוללו בצורתו הגבישית.